

Watersnippen, Oostvaardersplassen, 18 september 2022 | Marga van Leeuwen

De Watersnip

Gallinago gallinago

Paul Keuning

In de ANWB Vogelgids staat bij deze steltloper in vette letters BJ. Dat betekent dat hij het hele jaar aanwezig is met jaarlijks meer dan vijftig broedparen. Met tientallen recente waarnemingen uit onze omgeving, eerste week maart van dit jaar, lijkt er geen vuiltje aan de lucht. Wat is er dan aan de hand met de kleine, bruin gestreepte snip met de lange snavel?

Zijn gestreepte camouflagepak is zo goed dat je deze snipachtige vogel, iets groter dan een Spreeuw, pas opmerkt als je hem tot op een paar meter genaderd bent. Zigzaggend vliegt hij dan plotseling op en in de lucht zie je alleen zijn witte buik. Opvallend is zijn te grote snavel, waarmee hij heel gevoelig in de modder het bodemleven kan onderscheiden. Moerassen, veengebieden en plasdras weilanden vormen een goede voedingsbodem, maar ook vochtige heide.

Tijdens de baltsvlucht stijgt de Watersnip hoog op, duikt daarna steil naar beneden, waarbij de korte staartpennen vibreren en een blatend geluid maken. Een van zijn bijnamen is dan ook 'de Geitenmelker'. Bijzonder om dat geluid in het voorjaar bijvoorbeeld op het Fochteloërveen te horen!

Geen bedreigde soort

Terwijl de Watersnip in ons land op de Rode Lijst staat, is het in NW-Europa met 500.000 exemplaren zeker geen

bedreigde soort. Op doorreis zien we hem met honderden voorbijkomen op weg naar Scandinavië, Oost-Europese landen en naar Noord-Rusland. Het aantal vastgestelde broedgevallen in ons land is sinds 1975 gedaald van 2400 naar een kleine duizend. Na 2000 broedt de soort vrijwel alleen in gebieden met aangepast beheer. Belangrijke broedgebieden binnen onze grenzen zijn de Drentse beekdalen, de Weerribben in NW-Overijssel en Wanneperveen bij Giethoorn. De als vogelreservaat beheerde weilanden zoals de Eempolders en het Landje van Geijssel gebruikt hij om op doorreis te foerageren. Tot broeden komt het in ons werkgebied nog maar zelden.

Jacht

Je zou er nostalgisch van worden. Pak Jac. P. Thijsse nog maar eens uit de kast en lees hoe *'deze snippen nestelen door 't heele land, liefst op vochtige plaatsen, waar ze 't nest tusschen weelderig groeiende zeggen kunnen verbergen.'*

Watersnippen, Marker Wadden, 17 september 2023 | Doortje van Dijk

De ongebreidelde jacht was wel een probleem dat Thijsse terecht aanklaagt. Het was begin 20e eeuw eenvoudig om er met een jachtgeweer tien stuks op een middag neer te knallen. Voor een detailstudie van het verenkleed van de Watersnip kon je terecht bij de poelier. Let op de witte achterrand van de vleugels!

Door ontginning en ontwatering verdween er in de tijd van schaalvergroting in de landbouw – de jaren 60 – steeds meer potentieel broedgebied voor deze blatende snip. Maar Thijsse was een optimist, hij eindigt met *'Gelukkig komt in ons land de krachtige beweging voor natuurbescherming hun te stude.'* Zouden we in het besef van één aarde en leven in harmonie met de natuur niet een ongecultiveerd rafelrandje over kunnen houden aan de waterkant voor deze schuwe steltloper?

Bronnen:

- Jonkers, D.A. e.a. (1987). Vogels tussen Vecht en Eem. Vogelwerkgroep Het Gooi en omstreken.
- Svensson, L. (2021). ANWB Vogelgids van Europa. Kosmos uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Sovon. (2018). Vogelatlas van Nederland. Kosmos uitgevers, Utrecht/Antwerpen.
- Jac. P. Thijsse. (1942). (5e druk). Het Vogeljaar, Nederlandse vogels in hun leven geschetst. A.G. Schoonderbeek, Laren.
- Waarneming.nl